

Kwiecień - miesiąc ważnych rocznic.

KATYŃ

13 kwietnia - Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

13 kwietnia obchodzimy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Upamiętnia on rocznicę opublikowania przez Niemcy w 1943 roku informacji o odkryciu w Katyniu pod Smoleńskiem w Rosji, masowych grobów oficerów Wojska Polskiego, zamordowanych przez NKWD w 1940 roku.

13 kwietnia - Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

81 lat temu sowieccy
zbrodniarze zamordowali
w Charkowie, Katyniu,
Smoleńsku i Twerze prawie
22 tysiące polskich jeńców.

Józef Czapski - świadek ze Starobielska

Podczas II wojny światowej J. Czapski znalazł się w niewoli sowieckiej.

Po uwolnieniu z niej i wstąpieniu do armii gen. W. Andersa otrzymał misję wojskową: zbadanie losów polskich oficerów, uwięzionych przez NKWD i zamordowanych. Wstrząsającą relację zawarł we **Wspomnieniach starobielskich** (1945), następnie w książce **Na nieludzkiej ziemi** (1949).

13 kwietnia - Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

Pierwsze transporty śmierci z polskimi jeńcami, formowane przez NKWD, ruszyły 3 kwietnia 1940 roku z obozów w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku.

Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

Janina Lewandowska - jedyna kobieta-ofiara Katynia, pilot i jedyna kobieta-ofiara zbrodni katyńskiej. Prawdopodobnie zginęła w dniu swoich trzydziestych drugich urodzin. Była córką generała Józefa Dowbór-Muśnickiego, dowódcy powstania wielkopolskiego.

Janina Lewandowska Foto: Wikipedia/domena publiczna

13 kwietnia - Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

Informację o odkryciu masowych grobów w Katyniu pierwsi podali Niemcy **13 kwietnia 1943 r.** Dwa dni później radio moskiewskie zakomunikowało, że zbrodnię popełnili Niemcy w 1941 r. podczas zajmowania okolic Smoleńska. Próby wyjaśnienia sprawy przez rząd polski z pomocą Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, doprowadziły do zerwania przez Kreml 25 kwietnia 1943 roku stosunków z Polską.

13 kwietnia - Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

Prawda o zbrodni katyńskiej była ukrywana przez ponad pół wieku. Dopiero **13 kwietnia 1990 roku władze ZSRR przyznały, że zbrodnię popelnilo NKWD.**

Jako winni wskazani zostali wówczas komisarz NKWD Ławrientij Beria i jego zastępca Wsiewołod Mierkułow.

Prezydent ZSRR Michaił Gorbaczow przekazał prezydentowi Polski Wojciechowi Jaruzelskiemu pierwsze dokumenty archiwalne dotyczące wymordowania Polaków.

Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej

W 2000 roku, w 60. rocznicę zbrodni katyńskiej, w Charkowie, Katyniu i Miednoje zostały otwarte polskie cmentarze.

13 kwietnia jako Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej został ustanowiony przez Sejm 14 listopada 2007 roku.

13 kwietnia 1940 roku - druga deportacja na Sybir

W nocy z 12 na 13 kwietnia 1940 r. wywożono przeważnie ludność miejską, kobiety, dzieci i osoby starsze, a miejscem ich osiedlenia miał być Kazachstan.

Transport więźniów odkrytymi ciężarówkami po drodze z drewnianych okraglaków w okolicy Kotłasu w lutym 1940 r. Rys. nieznanego łagiernika

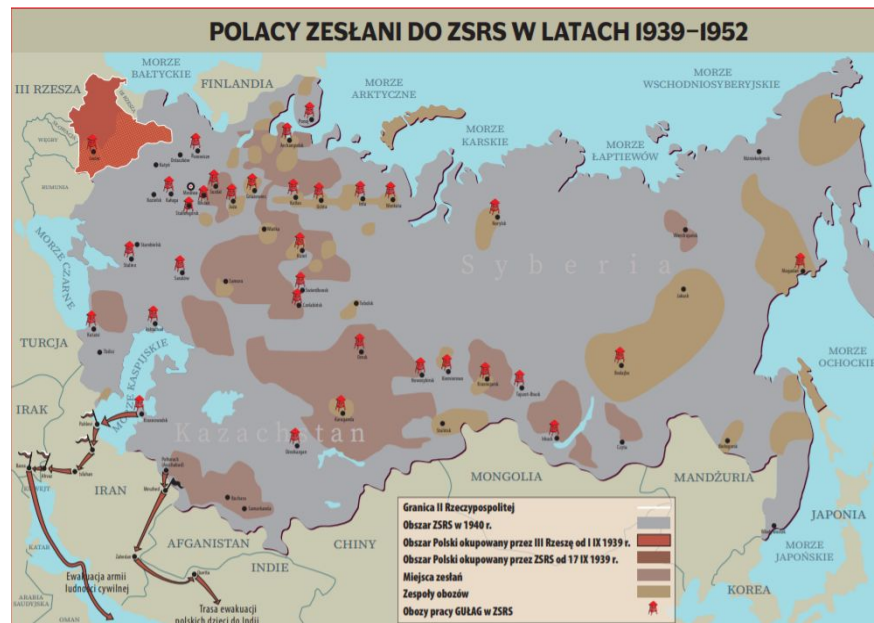
13 kwietnia 1940 roku - druga deportacja na Sybir

2 marca 1940 r. sowieckie politbiuro podjęło decyzję o „oczyszczeniu” Kresów z elementu antysowieckiego, za jaki uznano rodziny osób uprzednio aresztowanych za działalność konspiracyjną, krewnych oficerów, funkcjonariuszy policji, służby więziennej i żandarmerii, ziemian, fabrykantów i polskich urzędników.

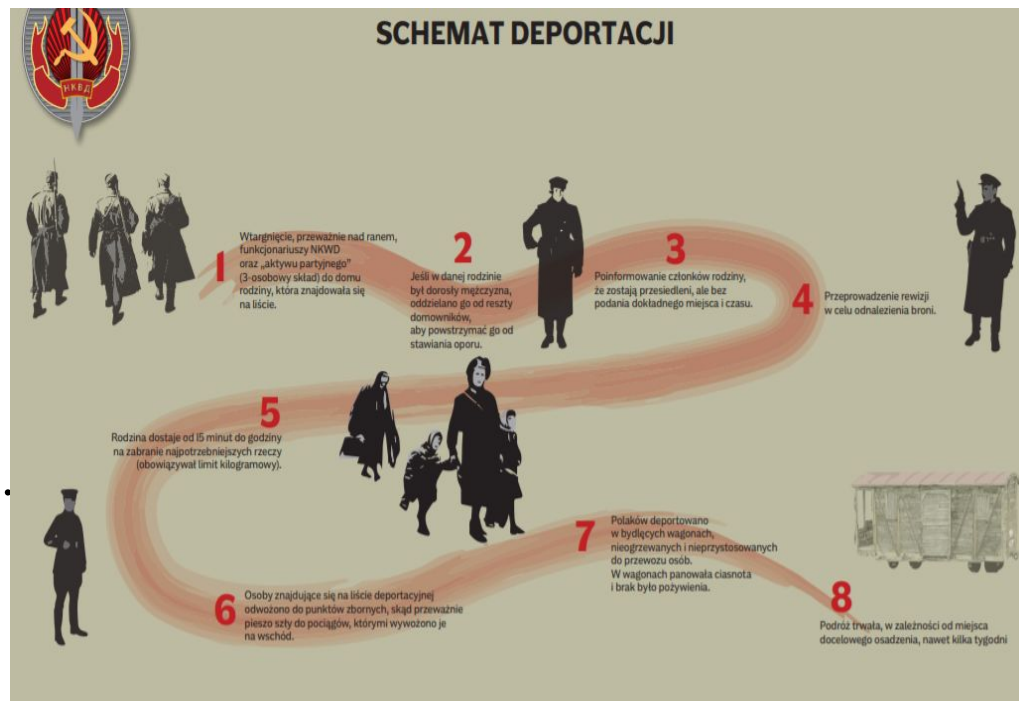
13 kwietnia 1940 roku - druga deportacja na Sybir

Podczas wszystkich czterech wywozków był ten sam schemat działań milicji: nocna wizyta, krótki czas na spakowanie się i transport samochodami na najbliższą stację kolejową. Przez kilka dni Polacy siedzieli stłoczeni w zamkniętych wagonach towarowych. Piętrowe nary, blaszany piecyk na środku wagonu i dziura wyrębana w podłodze zastępująca toaletę to podstawowe wyposażenie na długą drogę.

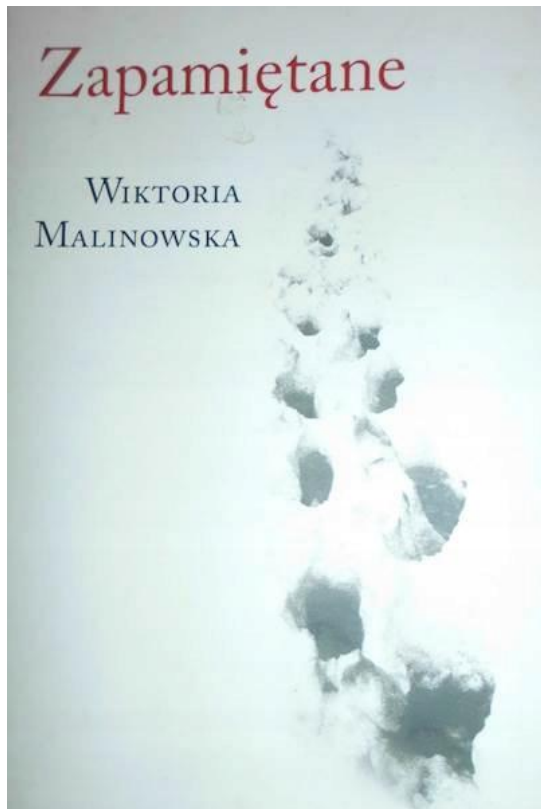
13 kwietnia 1940 roku - druga deportacja na Sybir

Deportowani nie otrzymywali żywności; musiało im wystarczyć to, co zdążyli zabrać z domów. Później pociąg raz dziennie zatrzymywał się w odludnych miejscach. Dyżurni byli wówczas wypuszczani z wiadrami po wodę. Sporadycznie otrzymywali przy okazji kaszę.

13 kwietnia 1940 roku - druga deportacja na Sybir

Przeprowadzona 12-14 kwietnia 1940 r. deportacja objęła 22-25 tys. polskich rodzin (ponad 60 tys. osób). Celem Sowietów była fizyczna eksterminacja tych grup społecznych, które od połowy XIX wieku, wysiłkiem kilku pokoleń, budowały podstawy nowoczesnego narodu polskiego.

13 kwietnia 1940 roku - druga deportacja na Sybir

Cztery wielkie deportacje Polaków z terenów II RP zajętych przez Związek Sowiecki po 17 września 1939 r., wraz z mordem katyńskim, były skutkiem planowej eksterminacji polskich nauczycieli, lekarzy, przemysłowców, inżynierów, humanistów, pisarzy, uczonych, w tym wielu zawodowych oficerów – elity, zdolnej do odbudowy państwa.

W prezentacji wykorzystano materiały ze stron:

<https://przystanekhistoria.pl>

<https://www.muzeumpamieci.pl>

<https://ipn.gov.pl>

<https://www.polskieradio.pl>

<https://pl.wikipedia.org>

<https://edukacja.ipn.gov.pl>

Prezentację wykonali:

Karolina Piekarska, kl. VII D

Emilia Siłkowska, kl. VII D

pod kierunkiem

Danuty Gregorowicz